

Верховний
Суд

Практика касаційного суду за участі нотаріуса

Василь Крат,
суддя Верховного Суду, кандидат юридичних наук, доцент

22 листопада 2024 року

Довіреність та договір доручення

Постанова ОП КЦС ВС від 25.03.2024 у справі № 458/229/18

Глава 68 ЦК України не містить спеціальних вимог до форми договору доручення, тому й не виключається **вчинення договору доручення в усній формі.**

З урахуванням змісту статті 244 ЦК України та принципу розумності, довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Тобто довіреність має містити повноваження представника необхідні для представництва довірителя перед третіми особами, а не обов'язки представника перед особою, яку він представляє (довірителем). Тим паче конструкція договірною представництва апріорі виключає можливість вчинення довіреності, яка містить можливість представника розпоряджатися коштами на власний розсуд, оскільки це суперечить конструкції цивілістичного представництва.

Довіреність та договір доручення

Постанова ОП КЦС ВС від 25.03.2024 у справі № 458/229/18

Видача довіреності на підставі усного договору доручення є підтвердженням укладання договору доручення, і очевидно, що на такі правовідносини поширюються положення, зокрема, статті 1006 ЦК України. У разі відсутності домовленості між повіреним та довірительом про встановлення строку (терміну) передачі одержаного у зв'язку з виконанням доручення, така передача має відбуватися негайно. При цьому **для довірителя не потрібно пред'являти вимогу про передачу одержаного у зв'язку з виконанням доручення**, оскільки пункт 3 частини першої статті 1006 ЦК України є виключенням, що допускається частиною другою статті 530 ЦК України.

Значення згоди

Постанова ОП КЦС ВС від 03.06.2024 у справі № 712/3590/22

Вчинення згоди іншим з подружжя на розпорядження спільним майном є одностороннім правочином, розрахованим на його сприйняття іншими особами, а саме - подружжям, який є стороною договору, та третьою особою (інша сторона договору). Волевиявлення іншого з подружжя (співвласника) на розпорядження спільним майном, яке виражено у згоді, адресоване та сприймається як подружжям, який виступає стороною договору, так і контрагентом за таким договором.

Згода іншого з подружжя (співвласника) на розпорядження спільним майном має значення на стадії укладення договору та є необхідним юридичним фактом для укладення відповідного договору іншим з подружжя, який є стороною договору, з його контрагентом. Сторона договору (інший з подружжя) представляє у відносинах з своїм контрагентом права та інтереси того з подружжя, який надав згоду.

Значення згоди

Постанова ОП КЦС ВС від 03.06.2024 у справі № 712/3590/22

Сприйняття волевиявлення іншого з подружжя на розпорядження спільним майном відбувається шляхом відображення такої згоди у відповідному договорі. У такому випадку регулюючий ефект договору поширюється як на сторони договору, так і на іншого з подружжя (співвласника), який надав згоду на розпорядження спільним майном.

Згода одного з подружжя на вчинення другим з подружжя договору з розпорядження спільним майном як односторонній правочин є одним із правомірних обмежень свободи договору, оскільки визначена законодавцем необхідність одержання згоди обмежує як того з подружжя, хто укладає договір з розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, так і контрагента за договором, оскільки він має переконатися, що особа, з якою укладається договір, перебуваючи в шлюбі, має згоду на укладення такого договору.

Значення згоди

Постанова ОП КЦС ВС від 03.06.2024 у справі № 712/3590/22

Згода іншого з подружжя (співвласника) на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя поширюється на як на випадки відчуження майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, так і на випадки набуття майна подружжям у право спільної сумісної власності.

Надання згоди іншим з подружжя на набуття майна подружжям (стороною договору) свідчить про набуття майна подружжям у право спільної сумісної власності, оскільки у такому випадку відбувається розпорядження коштами, які належать подружжю на праві спільної сумісної власності.

Не виключається вчинення усного договору між подружжям про набуття майна в спільну сумісну власність, зовнішнім вираженням якого є згода одного з подружжя на розпоряджаються майном (коштами) на набуття майна в спільну сумісну власність. Така згода може бути зафіксована безпосередньо у договорі про набуття майна, вчиненим іншим з подружжя.

Значення згоди

Постанова ОП КЦС ВС від 03.06.2024 у справі № 712/3590/22

Наявність письмової згоди одного з подружжя на укладення іншим із подружжя договору купівлі-продажу майна, зафіксованої у такому договорі, свідчить про придбання майна за спільні кошти у спільну сумісну власність, оскільки згода іншого подружжя на набуття майна підтверджує придбання такого майна за спільні кошти подружжя.

У разі, якщо інший з подружжя надав згоду на розпорядження майном (коштами) для набуття майна в спільну сумісну власність і така згода зафіксована безпосередньо у договорі купівлі-продажу майна, який вчинено іншим з подружжя, то суд не може своїм рішенням підмінити домовленість подружжя про набуття майна в спільну сумісну власність.

Згода посвідчується чи засвідчується підпис?!

Окрема ухвала КЦС від 15.03.2023 в справі № 688/4803/18

8. У нотаріальному законодавстві розрізняються нотаріальні дії з:

- (а) *посвідчення правочину* (пункт 1 частини першої статті 34 Закону України «Про нотаріат»). При цьому, нотаріальне посвідчення може бути вчинене на тексті лише такого правочину, який відповідає загальним вимогам, установленим статтею 203 цього Кодексу (частина третя статті 209 ЦК України);
- (б) *засвідчення справжності підпису на документах* (пункт 11 частини першої статті 34 Закону України «Про нотаріат»).

11. У абзаці 2 частини третьої статті 65 СК України закріплено, що **згода** на укладення договору, який потребує нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, має бути **нотаріально засвідчена**.

11.1. Тлумачення абзацу 2 частини третьої статті 65 СК України свідчить, що в СК України закріплено аналогічний по суті підхід до кваліфікації згоди як одностороннього правочину та необхідності його саме **нотаріального посвідчення**.

12.1 Імовірно, вживання законодавцем у абзаці 2 частини третьої статті 65 СК України терміну «засвідчення» зумовило те, що на рівні Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5, **змінено законодавчу норму (абзац 2 частини 3 статті 65 СК України) і вимогу про нотаріальне посвідчення згоди замінено на іншу нотаріальну дію (засвідчення справжності підпису)**.

Згода посвідчується чи засвідчується підпис?!

Окрема ухвала КЦС від 15.03.2023 в справі № 688/4803/18

12.2. Касаційний суд констатує, що друге речення абзацу 1 підпункту 4.2 пункту 4 глави 1 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5, суперечить абзацу 2 частини 3 статті 65 СК України, оскільки Міністерство юстиції України змінило законодавчу норму.

14. Обміркувавши викладене, касаційний суд вважає, що належить: поінформувати Міністерство юстиції України про виявлену невідповідність другого речення абзацу 1 підпункту 4.2 пункту 4 глави 1 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5, абзацу 2 частини 3 статті 65 Сімейного кодексу України; рекомендувати Міністерству юстиції України вирішити питання про внесення змін до другого речення абзацу 1 підпункту 4.2 пункту 4 глави 1 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року № 296/5.

Чи можна відмовитися від одностороннього правочину та коли така відмова породжує наслідки

Постанова КЦС ВС від 13.09.2023 в справі № 501/1699/17

За загальним правилом, особа, яка вчинила односторонній правочин, може від нього відмовитися.

Перешкодою для відмови від одностороннього правочину є заборона, яка визначена нормою закону.

Особа, яка вчинила згоду співвласника може від неї відмовитися.

Заборони для відмови від такого одностороннього правочину на рівні норми закону не передбачено.

Чи можна відмовитися від одностороннього правочину та коли така відмова породжує наслідки

Постанова КЦС ВС від 13.09.2023 в справі № 501/1699/17

Оскільки такий односторонній правочин (відмова від згоди) відноситься до односторонніх правочинів, що розраховані на їх сприйняття іншими особами, то особа, яка відмовляється від надання згоди, повинна негайно повідомити про це іншого з подружжя (співвласника), якому надана згода на укладення договору щодо розпорядження спільним майном, та відомих їй третіх осіб, але не пізніше моменту укладення договору.

Нотаріуси не є учасниками таких приватних відносин і тому їх обізнаність про вчинення відповідного одностороннього правочину не може породжувати правові наслідки для іншого з подружжя (співвласника), якому надана згода на укладення договору щодо розпорядження спільним майном.

Чи можна відмовитися від одностороннього правочину та коли така відмова породжує наслідки

Постанова КЦС ВС від 13.09.2023 в справі № 501/1699/17

Укладення одним з подружжя договору щодо розпорядження спільним майном, до відома якого не доведена відмова від надання згоди іншого з подружжя (співвласника) на укладення договору, не може бути підставою для визнання такого договору недійсним, оскільки вважається, що такий договір вчиняється за згоди іншого співвласника.

Укладення одним з подружжя договору щодо розпорядження спільним майном, до відома якого доведена відмова від надання згоди іншого з подружжя (співвласника) на укладення договору, може бути підставою для визнання такого договору недійсним лише в тому разі, якщо суд встановить, що третя особа (контрагент за таким договором) діяла недобросовісно, зокрема знала чи за обставинами справи не могла не знати про те, що той з подружжя, хто укладає договір, не має згоди на це другого з подружжя.

Чи може спадкоємець, який надав письмову згоду на подання заяви про прийняття спадщини відмовитися від неї і хто має сприйняти таку відмову від правочину?

Постанова КЦС ВС від 17.09.2024 у справі № 514/1206/21

Спадкоємець, який прийняв спадщину (особа, яка вчинила згоду) може від такої згоди відмовитися. Заборони для відмови від такого одностороннього правочину на рівні норми закону не передбачено.

Оскільки такий односторонній правочин (відмова від згоди) відноситься до односторонніх правочинів, що розраховані на їх сприйняття іншою особою, то особа, яка відмовляється від надання згоди, повинна негайно повідомити про це саме особу, якій надано згоду на подання заяви про прийняття спадщини(чи його спадкоємця).

Чи може спадкоємець, який надав письмову згоду на подання заяви про прийняття спадщини відмовитися від неї і хто має сприйняти таку відмову від правочину?

Постанова КЦС ВС від 17.09.2024 у справі № 514/1206/21

Односторонній правочин (відмова від згоди) відноситься до тих односторонніх правочинів, що розраховані на їх сприйняття іншими особами. Чи може бути таким суб`єктом, який сприймає відмову від згоди на подання заяви про прийняття спадщини, нотаріус?

Нотаріуси (державні чи приватні) не є учасниками таких приватних відносин. Повідомлення нотаріуса (державного чи приватного) про вчинення такого одностороннього правочину як відмова від згоди на подання заяви про прийняття спадщини, не може породжувати для особи, якій надано згоду на подання заяви про прийняття спадщини(чи його спадкоємцю), відповідні правові наслідки.

Чи може спадкоємець, який надав письмову згоду на подання заяви про прийняття спадщини відмовитися від неї і хто має сприйняти таку відмову від правочину?

Постанова КЦС ВС від 17.09.2024 у справі № 514/1206/21

Якщо особа, яка відмовилася від надання згоди, то вона має повідомити про це особу, якій надано згоду на подання заяви про прийняття спадщини (чи його спадкоємця), а не нотаріуса. В такому разі відмова від згоди на подання заяви про прийняття спадщини не породжує відповідні наслідки, оскільки не сприйнята належним суб`єктом.

Відмова особи від надання згоди у разі, якщо на підставі згоди прийнята спадщина, хоча й допускається, але не зумовлює впливу на спадкові права особи, що сприйняла таку згоду.

Договори між подружжям

Постанова КЦС ВС від 06 вересня 2021 року у справі № 522/627/17

Тлумачення статті 64 СК дозволяє стверджувати, що:

по-перше, договори між подружжям є родовим поняттям і охоплює собою як поймаєменовані (купівлі-продажу, міни, дарування, довічного утримання, шлюбний договір тощо), так і не поймаєменовані договори;

по-друге, договори між подружжям можуть одночасно бути укладені як щодо роздільного, так і стосовно спільного майна;

по-третє, допускається укладення договору поміж подружжям про відчуження «частки в спільній сумісній власності», в якому відбудеться визначення частки і її відчуження на користь іншого із подружжя.

Чи є частка в спільній сумісній власності?

Окрема думка судді КЦС ВС від 09.11.2022 у справі № 753/4498/19

3.5.1. У відкритому переліку, передбаченому в статті 181 ЦК України, вказівка про інше нерухоме майно не може розумітися як допустимість вважати таким іншим нерухомим майном частку, яка є майновим правом. Тому частка не підпадає під розуміння нерухомого майна, наданого у статті 181 ЦК України за відсутності всіх позначених у цій статті ознак нерухомих речей. Таким чином, частка: не може вважатися нерухомим майном; не може дорівнювати нерухомому майну.

3.6. Правовий режим спільної сумісної власності не припускає наявності такого окремого об'єкта як частка в спільній сумісній власності (на відміну від спільної часткової власності).

3.6.1. Використання законодавцем словосполучення «частка в праві спільній сумісній власності», що містяться у статті 372 ЦК, слід розуміти як інструментарій для визначення обсягу (розміру) майна, що надійде кожному із співвласників. Тобто, це є орієнтиром для набуття ними права приватної власності на окрему нерухомість (наприклад, частину земельної ділянки, половину будинку з визначеними кімнатами та іншими приміщеннями).

Чи є частка в спільній сумісній власності?

Окрема думка судді КЦС ВС від 09.11.2022 у справі № 753/4498/19

3.6.2. Поділу частки в спільній сумісній власності не може бути, оскільки відсутній такий окремий об'єкт як частка в спільній сумісній власності. Самої ж по собі частки у спільній власності не існує і існувати не може, оскільки це суперечило би правовому режиму спільної сумісної власності. Подібний підхід законодавця з оперуванням словосполучення «частка в праві спільній сумісній власності», є вадами законодавчої техніки, що, можна, напевно, пояснити лише неможливістю іншого формулювання сутності регулювання відповідних відносин.

3.6.3. Основне, що слід враховувати, це наявність або відсутність об'єкта, який би був оборотоздатний. За відсутності такого об'єкта не існуватиме предмета договору. При правовому режимі спільної сумісної власності відсутні частки у праві, а відтак - відсутній і об'єкт. Тому в принципі неможливе укладення договору про відчуження частки у праві спільної сумісної власності.

3.6.4. Однак законодавець оперує не тільки поняттям частки у праві спільної сумісної власності, а й регулює укладення договору про відчуження одним із подружжя на користь другого з подружжя своєї частки у праві спільної сумісної власності подружжя (частина друга статті 64 СК України). Ця норма має тлумачитися не як можливість обороту неіснуючого об'єкта (частки у праві спільної власності), а як правовий механізм припинення правового режиму спільної власності подружжя.

Чи є частка в спільній сумісній власності?

Окрема думка судді КЦС ВС від 09.11.2022 у справі № 753/4498/19

3.6.5. Тлумачення статті 64 СК дозволяє стверджувати, що: по-перше, договори між подружжям є родовим поняттям і охоплює собою як поймаєменовані (купівлі-продажу, міни, дарування, довічного утримання, шлюбний договір тощо), так і не поймаєменовані договори; по-друге, договори між подружжям можуть одночасно бути укладені як щодо роздільного, так і стосовно спільного майна; по-третє, допускається укладення договору поміж подружжям про відчуження «частки в спільній сумісній власності», в якому відбудеться визначення частки і її відчуження на користь іншого із подружжя (постанова Верховного Суду в складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 06 вересня 2021 року в справі № 522/627/17 (провадження № 61-21368св19).

3.6.6. Іншими словами, алгоритм, що пропонується в частині другій статті 64 СК України дозволяє оминати один крок: виділ частки в майні кожному з подружжя, що було б логічно задля виникнення об'єкту, який можна було б відчужувати - частки. Цим самим законодавець підтверджує, що часток в праві спільної власності все-таки не існує як об'єкту, але тим не менш дозволяє їх відчужувати. Хоча в цьому спостерігається величезна спірність такого регулювання.

Чи існує припинення майнового права (зокрема, права власності) без компенсації при поділі майна подружжя ?

Ухвала КЦС ВС від 04.10.2024 у справі № 369/3056/21

Цивільний закон, у тому числі положення статей 120 ЗК України, 377 ЦК України, конструкцій автоматичного та безкомпенсаційного припинення права приватної власності на земельну ділянку на підставі рішення суду про поділ спільного майна подружжя або про визнання права на частку в праві спільної власності не містить. Це не відповідає конституційним засадам непорушності права власності, оскільки його примусове припинення можливе лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Виключення з цього загального правила допускається лише при примусовому відчуженні таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості в умовах воєнного чи надзвичайного стану та конфіскації майна (стаття 41 Конституції України, стаття 321 ЦК України).

Тому у справах про поділ спільного майна подружжя або про визнання права на частку в праві спільної власності без вимог щодо поділу майна в натурі, об'єкт нерухомості, за наявності підстав вважати його об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, який розташований на земельній ділянці, що належить на праві приватної власності одному з подружжя, залишається у власності подружжя, який є власником земельної ділянки, а інший з подружжя має право на виплату грошової чи іншої матеріальної компенсації вартості його частки у праві власності.

При цьому, не виключається поділ подружжям в натурі будинку, будівлі, споруди (виділ частки із спільного майна), що є спільною сумісною власністю подружжя, який знаходиться на такій земельній ділянці, однак виключно з одночасним переходом до особи, яка не мала права власності на земельну ділянку, цього права пропорційно розміру його частки у спільній власності на вказаний будинок, будівлю, споруду на підставі статей 120 ЗК України, статті 377 ЦК України. Проте такий перехід права на земельну ділянку може допускатися лише за умови попереднього і повного відшкодування власнику вартості такої частки.

Чи існує припинення майнового права (зокрема, права власності) без компенсації при поділі майна подружжя ?

Ухвала КЦС ВС від 04.10.2024 у справі № 369/3056/21

Вирішення такого спору не має зумовлювати у співвласників потребу після судового рішення домовлятися про порядок поділу цього ж майна, а саме про виплату одному із них компенсації і про гарантії її отримання або ж звертатися до суду з відповідним позовом в іншій справі. Тому припинення права приватної власності (частку у праві) відповідача на земельну ділянку за вимогою другого з подружжя можливе за умови одночасного присудження власнику грошової компенсації замість його частки у праві власності на земельну ділянку. Це передбачає обов'язкове попереднє внесення позивачем відповідної грошової суми на депозитний рахунок суду за правилом частини п'ятої статті 71 СК України, що є гарантією відшкодування власнику вартості такої частки.

Такий підхід відповідає принципам розумності та справедливості, запобігає ситуаціям безкомпенсаційного припинення права приватної власності (частки у праві) на такі земельні ділянки за рішеннями судів, особливо у випадках, коли таке припинення є вочевидь непропорційним втручанням у право власника земельної ділянки, з урахуванням характеристик (площа та вартість) цієї земельної ділянки та розташованого на ній об'єкта нерухомості.

У зв'язку із наведеним, колегія суддів вважає за необхідне відступити від висновку щодо підстав припинення права власності на земельну ділянку (частку у праві на неї) у зв'язку з набуттям іншою особою права власності на жилий будинок, будівлю або споруду, які розташовані на такій земельній ділянці, за рішенням суду у справах про поділ спільного майна подружжя (визнання права на частку в праві спільної власності подружжя без вимог щодо поділу майна в натурі), викладеного у постановах Верховного Суду України від 09 грудня 2015 року у справі № 6-814цс15та від 16 грудня 2015 року у справі № 6-2710цс15.

Договір позики і поділ

Постанова КЦС ВС від 10.05.2023 в справі № 215/1191/17

Досить часто учасники цивільного обороту в спорах про поділ майна за допомогою договору позики чи розписки про отримання в позику грошових коштів, в яких вказано, що ці грошові кошти передаються на придбання певного конкретного майна, намагаються спростувати презумпцію спільності майна подружжя (чи жінки та чоловіка, які проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі).

Договір позики і поділ

Постанова КЦС ВС від 10.05.2023 в справі № 215/1191/17

Касаційний суд зауважує, що використання таким чином договору позики (в якому передбачено, що грошові кошти передаються на придбання певного конкретного майна) очевидно не враховує, що регулююча сила договору стосується його сторін, а тому не може кваліфікуватися як добросовісне та є неприпустимим.

Видання свідоцтва і строк на прийняття спадщини

Постанова КЦС ВС від 17.03.2021 у справі № 761/36415/18

Законодавець не пов'язує видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні із спливом строку на прийняття спадщини.

Про розмежування внесення змін до свідоцтва про право на спадщину від визнання його недійсним

Постанова ОП КЦС від 04.11.2024 року в справі № 504/3606/14-ц

99. Передбачені положеннями статей 1300 та 1301 ЦК України правові конструкції «внесення змін до свідоцтва про право на спадщину» та «визнання свідоцтва про право на спадщину» є різними.

100. Недійсність свідоцтва обумовлена певними «вадами», які існували в момент його видачі (зокрема, особа, якій видане свідоцтво, не мала права на спадкування, нікчемність заповіту). Тобто підстава недійсності свідоцтва як документа має існувати в момент його видачі.

101. Підстави внесення змін до свідоцтва не пов'язані з протиправною поведінкою (це можуть бути, зокрема, обставини які існували, але не були відомі усім учасникам спадкових відносин або ж виникли тільки після видачі свідоцтва про право на спадщину). Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину можливе як згідно з рішенням суду, так і за згодою усіх спадкоємців, які прийняли спадщину, натомість визнання свідоцтва недійсним допускається тільки за підставі рішення суду.

Про розмежування внесення змін до свідоцтва про право на спадщину від визнання його недійсним

Постанова ОП КЦС від 04.11.2024 року в справі № 504/3606/14-ц

102. У ЦК України не визначено підстав внесення змін до свідоцтва про право на спадщину. До них, зокрема, можливо віднести: прийняття спадщини спадкоємцем, який пропустив строк для прийняття спадщини, за письмовою згодою спадкоємців, які прийняли спадщину (частина друга статті 1272 ЦК України); прийняття спадщини спадкоємцем, який пропустив строк для прийняття спадщини, однак якому судом визначено додатковий строк, достатній для подання заяви про прийняття спадщини (частина третя статті 1272 ЦК України); виявлення спадкоємця, який вважається таким, що прийняв спадщину (частини третя та четверта статті 1268 ЦК України), але не отримав свідоцтва про право на спадщину і виявив намір його отримати; виявлення спадкового майна, на яке не було раніше видане свідоцтво про право на спадщину, внаслідок чого частки спадкоємців у спадщині змінилися, зокрема змінився розмір обов'язкової частки у спадщині (стаття 1241 ЦК України); зменшення розміру частки спадкоємця у спадщині за рішенням суду (наприклад, частина перша статті 1241 ЦК України).

103. Виявлення спадкоємця, який вважається таким, що прийняв спадщину, але не отримав свідоцтва про право на спадщину і виявив намір його отримати; виявлення спадкового майна, на яке не було раніше видане свідоцтво про право на спадщину, внаслідок чого частки спадкоємців у спадщині змінилися, є підставою для внесення змін до свідоцтва про право на спадщину, а не визнання його недійсним.

Про розмежування внесення змін до свідоцтва про право на спадщину від визнання його недійсним

Постанова ОП КЦС від 04.11.2024 року в справі № 504/3606/14-ц

105. При вирішенні спору про внесення змін до свідоцтва про право на спадщину суд визначає частки кожного із спадкоємців. На підставі рішення суду нотаріус видає спадкоємцям нові свідоцтва про право на спадщину (частина третя статті 1300 ЦК України).

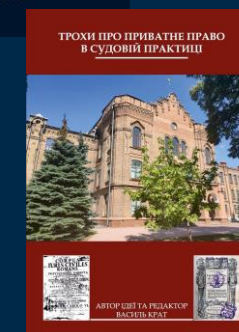
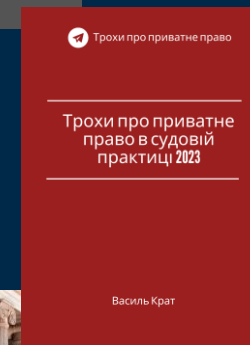
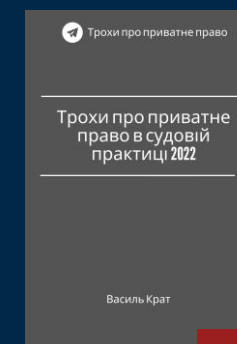
106. Смерть одного із спадкоємців, якому видано свідоцтво про право на спадщину, не перешкоджає захисту прав іншого спадкоємця шляхом внесення змін до свідоцтва про право на спадщину.

Джерела

Трохи про приватне право в судовій практиці (за матеріалами публікацій в соціальній мережі Facebook за 2021 рік) / Редактор та упорядник В. І. Крат. – Київ, 2021. 234 с. URL: <https://t.me/glossema/2>

Трохи про приватне право в судовій практиці (за матеріалами публікацій в телеграм-каналі «Трохи про приватне право» за 2022 рік) / Автор та редактор В. І. Крат. – Київ, 2022. 444 с. URL: <https://t.me/glossema/727>

Трохи про приватне право в судовій практиці (за матеріалами публікацій в телеграм-каналі «Трохи про приватне право» за 2023 рік) / Автор та редактор В. І. Крат. – Київ, 2023. 662 с. URL: <https://t.me/glossema/1451>

Верховний
Суд

Трохи про приватне право:
<https://t.me/glossema>

Дякую за увагу!